

חודיה בשולחן שבת

פרשת נח

צאת שבת	כניסת שבת
18:32	17:28 חיפה
18:34	17:36 תל אביב
18:32	17:21 ירושלים
18:35	17:42 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה מדוע נח לא התפלל שישונו בתשובה?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בתחילת פרשת השבוע כתוב שהקב"ה אמר לנח: "קָץ כָּל בָּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מְשַׁחֵתֶם אֶת הָאָרֶץ" (ו', יג) נשאלת השאלה: **מדוע נח לא התפלל על בני דורו שישונו בתשובה?**

שלב 1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה. השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב האם הקב"ה רצה שנח יתפלל עליהם.
2. ננסה להשוות בין אישיותו של אברהם לשל נח, ביחס לבני דוריהם.

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **רבינו בחיי:** להצלת העולם היה צורך ב-10 צדיקים שבזכותם לא יהיה מבול (להצלה נדרשים 10 צדיקים, כפי שמצינו באברהם ואנשי סדום). נח ידע שבני משפחתו מונים רק 8 (נח, אשתו, 3 בניו ונשותיהם), ואין **10 צדיקים** שימנעו את המבול.
- **אור החיים:** נח הבין מדברי הקב"ה ומהציווי לבנות תיבה, שאינו מעוניין שדור המבול יישאר בעולם, שהרי הקב"ה אמר לו: "קָץ כָּל בָּשָׂר... וְהִנְנִי מְשַׁחֵתֶם". בניגוד ליחס הקב"ה לאנשי סדום, שהותיר לאברהם פתח להתפלל עליהם, באמרו "אֲרָדָה נָא וְאֶרְאֶה הַפְּצַעְקָתָה הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה".
- **כתב סופר:** בתחילה נח התבודד והיה פרוש מבני דורו, כדי לקנות שלימות. במסגרת פרישות זו, **לא השגיח נח בבני דורו, ויתכן שאף לא הבחין במצבם הרוחני**.
- **אפריון:** על נח נאמר "אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ". **נח התבודד לעצמו וכל עסקיו היו רק עם הקב"ה**.
- **עיון יעקב:** נח ידע שאנשי דור המבול חטאו בגזל, חטא שתפילה לא תועיל למחול עליו, הואיל ונדרש להשיב את הגזילה תחילה, טרם התפילה, והם לא עשו כן.

שלב 3

אפשרויות להרחבה:

שלב 4 לשאול את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הדגשת חשיבותה ומעלתה של התפילה, והשפעתה על בני הדור. לעמוד על אחריותו, השפעתו ומחויבותו של צדיק לבני דורו, בהיבט הגנה ותפילה עליהם.

4

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה' למייל Office@shaalti.co.il או לטלפון 052-9453811

חודיה בשולחן שבת

פרשת נח

סעודה שניה **מדוע לא נעשה נס הצלה לנח, ללא תיבה?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:
הקב"ה ציווה את נח: "עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גִפְרִית" (ו, יד).
נשאלת השאלה: **מדוע נדרש נח לבנות תיבה, ולא עשה הקב"ה נס שבאמצעותו היה מציל את נח ובניו?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.
השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:
1. נכוון את הילדים לחשוב האם לציווי לעשות תיבה היה ייעוד נוסף.
2. נסביר להם את משמעות ההשתדלות וסיוע בנס מהקב"ה.

שלב
2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש תנחומא:** "מאה ועשרים שנה היה מתרה הקב"ה בדור המבול, שמא יעשו תשובה. כיון שלא עשו תשובה, אמר לו: 'עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גִפְרִית'. עמד נח ועשה תשובה ונטע ארזים. והיו אומרין לו: ארזים אלו למה? אמר להן: הקב"ה מבקש להביא מבול לעולם... כיון שלא עשו תשובה, מיד הביא עליהן מבול, שנאמר: 'וַיַּמַח אֶת כָּל הַיְקוּם". **התיבה נבנתה כדי לעורר אותם לתקן את מעשיהם הנלוזים ולשוב בתשובה.**
- **רבינו בחיי:** הקב"ה עושה ניסים רבים, כסיוע לעם ישראל בניצחון במלחמות, ובכל נס "שותל" חלק מה"טבע", שלא יראה נס גמור. בניית התיבה היתה חלק מה"טבע", למעט בנס ההצלה שעשה הקב"ה לנח ולבניו.
- **רבי יהונתן אייבשיץ:** נח היה אמור למחות בבני דורו על חטאייהם, אולם לא עשה כן ולא מיחה בהם, והיה בכך פגם. ציווי הקב"ה לבנות תיבה היה **מעין תיקון פגם זה**, כדי שיראו אותו בונה תיבה, ישאלו אותו לפרש בנייתה ומשישיב להם על המבול שעתיד לבוא על העולם, יקחו את הדברים לליבם וישבו מדרכם הרעה.
- **רבי זלמן סורוצקין:** טורח בניית התיבה לא היה לשוא, נח ובעלי החיים ישבו במשך 12 חודש ב"מאסר" של הקב"ה, בתיבה ששטה, לא עצירה בנמל שניתן לעגון בו, כל העולם היה מוצף במים. ה"כליאה" הייחודית, בהשפעת הסכנה ששררה מחוץ לתיבה, **הביאה אותם להתקרב להקב"ה ולשוב בתשובה שלימה.** הקב"ה ציווה את נח לבנות תיבה כדי שיוכל לעשות חסד עם בעלי החיים, ובאמצעות מעשיו הטובים להתקרב יותר להקב"ה.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה,** תוך הסבר התשובות השונות. כדאי לעמוד מעט על ביאור רבינו בחיי, שנוטע יסודות באמונה, וכן על ה"פגם" של נח, כפי שמבארים רבי יהונתן אייבשיץ ורבי זלמן סורוצקין.

שלב
4

מעוניינים להפיץ את עלון 'חוויה בשולחן שבת' המודפס בבית הכנסת באזורכם?

או
לחצו
כאן

שלחו את המילה 'הפצה' לוואטסאפ 052-9453811

או למייל Office@shaalti.co.il, או התקשרו לנייד 052-9453811

חודיה בשולחן שבת

פרשת נח

סעודה שלישית **נח מחסר אמונה היה**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:
חז"ל דרשו: "נח מחסר אמונה היה, אלולי שהגיעו המים עד קרסליו לא נכנס לתבה" (מדרש רבה לב, ו). נשאלת השאלה: **כיצד ניתן לומר זאת עליו, לאחר שבנה תיבה 120 שנים וניסה להשפיע על בני דורו?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה. השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב האם היו לו סיבות נוספות לנהוג כך.
2. נסביר להם את משמעות האמונה של נח והשפעתו על בני דורו.

שלב
2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

• **ה'שואל ומשיב':** עפ"י הרמב"ם (יסודי התורה פ"י ה"ד), שיש הבדל בין נבואה טובה לנבואה רעה. אם נביא התנבא נבואה רעה שלא התגשמה, לא אומרים שזו נבואת שקר, משום שיתכן שהקב"ה, ברוב רחמיו סלח להם ולא הביא עליהם את הפורענות. אחת ממטרות בניית התיבה היתה לעורר באופן מוחשי את בני דורו, **שישאלו לפשר בנייתה ויתעורר לשוב בתשובה**. במהלך בנייתה קיווה נח שבני דורו ישובו בתשובה והקב"ה יחזור בו מכוונתו להביא מבול. **נח לא איבד תקווה עד הרגע האחרון, עד שדחקהו המים.**

שלב
3

- **ה'מליץ יושר':** נח לא היה חסר אמונה. הפקפוק שלו בהגעת מי המבול נבע מ"ראיה מוטעית" של הנהגת הקב"ה, ולא מכפירה חלילה. נח התקשה להאמין שהקב"ה, שהוא טוב ומטיב יאבד את החוטאים, ועל כן מי המבול, הם שדחקו אותו להיכנס לתיבה.
- **רבי יהונתן אייבשיץ:** **לנח היתה כוונה טובה ורצון חיובי להגן על דורו**. הוא הבין שכל עוד לא נכנס לתיבה, המבול לא יירד. **הוא התעכב בכניסתו לתיבה, כדי "להרוויח" זמן נוסף, שבני דורו אולי ישובו.**
- **רבי יחזקאל לוינשטיין:** אמונה אינה צומחת מאליה, יש בה דרגות. נח הגיע לדרגה גבוהה באמונה, אך לא מושלמת, שכן מצינו בחז"ל (סנהדרין קח ע"א): "יש מרבותינו דורשים אותו לשבת, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר...".

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הסבר התשובות השונות.** כדאי לעמוד מעט על הביאור הראשון, ולפיו נח לא איבד תקווה עד הרגע האחרון, עד שדחקהו המים. וכן על ביאור רבי יהונתן אייבשיץ, התעכב בכניסתו לתיבה, כדי "להרוויח" זמן נוסף, שבני דורו אולי ישובו.

שלב
4

לחצו כאן

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת נח? היכנסו לקישור <https://did.li/wMxOf>

שאלות לשולחן שבת

פרשת נח

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

- 1** וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת [ו.י.]
מדוע יפת, שהיה הבכור, הוזכר אחרון מבין בני נח?
- 2** מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח לָךְ שְׁבָעָה... וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה... (ז, ב)
מהיכן ידע נח להבחין בין בהמה טהורה לטמאה?
- 3** קַח לָךְ מִכָּל מַאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכַל וְאֶסְפַּתְּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לָךְ וּלְהֵם לְאֹכְלָהּ (ו, כא)
איך הותר לנח לאכול לפני בעלי החיים?
- 4** מִכָּל בְּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֶתְּוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגְּרָהּ בַּעֲדוֹ (טו, ז)
מדוע הקב"ה סגר את התיבה, ולא נח?

לזכות והצלחת התורם ובני משפחתו, בפרנסה, בחינוך ילדים ובכל העניינים

פִּי מִלְאָה הָאָרֶץ חֶמֶס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ (ו, יג.)
"לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל" (רש"י)
מדוע נחתם גזר דינם על הגזל, והלא יש עבירות חמורות יותר?

משל לשלך (=עוף השולה דגים מהים ואוכלם), שתפס במקורו הארוך דג מהמים והשליכו על סלע גבוה במטרה לאוכלו. הדג הרועד התחנן לפני השלך שירחם עליו ויחזירנו למים. השלך שאל את הדג, מדוע עליו לוותר על ארוחה דשנה. החל הדג מפייסו בתחנונים ותוך כדי דבריו, נפלט מגרונו דגיג קטן שבלע קודם במים. שאל אותו השלך: באיזו זכות מבקש אתה ממני שארחם עליך, כאשר אתה בעצמך מתאכזר לאחרים לצרכיך?

הנמשל, דינם של דור המבול נחתם בגלל הגזל, שכן כשביקשו רחמים על עצמם, לא יכלו לנהוג עמם משמים במידת הרחמים, בעוד הם נוהגים במידת הדין ובאכזריות כלפי אחרים.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

הרב חגי ולוסקי
מציג פריצת דרך
בלימוד פרשיות התורה

רק עד מוצא"ש נח

מחיר מיוחד

287

במקום 398

ביום א' המחיר עולה

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות!

עוד סדרה מחכימה מבית: אחת, שאלתי

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם